

Gonila 2. del

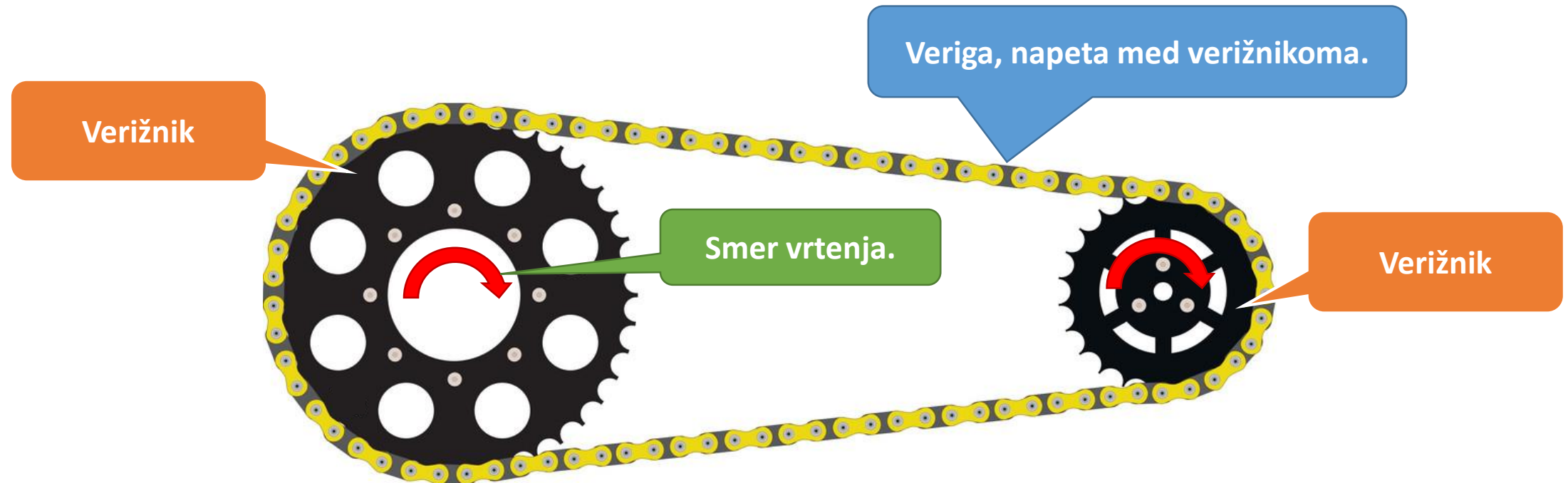
Anže Boh, OŠ Bojana Iliča Maribor

Navodila za delo

1. Preberite in preglejte prosojnice.
2. Preberite in preglejte besedilo v učbeniku od 58. do 60. strani.
3. Zapis v zvezek: po navodilih zapišite v zvezek besedilo na prosojnicah 17, 18 in 19.

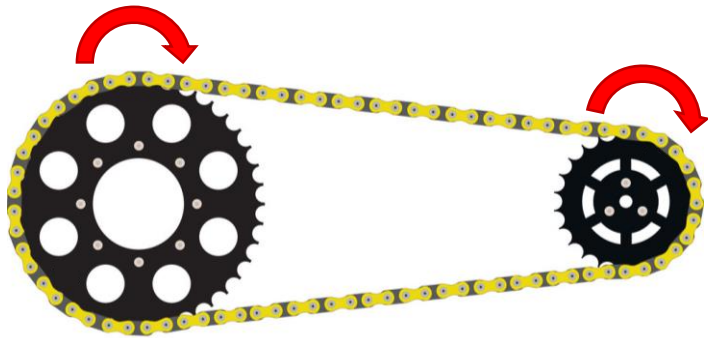
3. Verižna gonila

Z **verižnimi gonili** se srečujemo vsak dan. Če se že sami ne vozimo s kolesom pa zagotovo vidimo kakšnega kolesarja, ki drvi mimo šole.

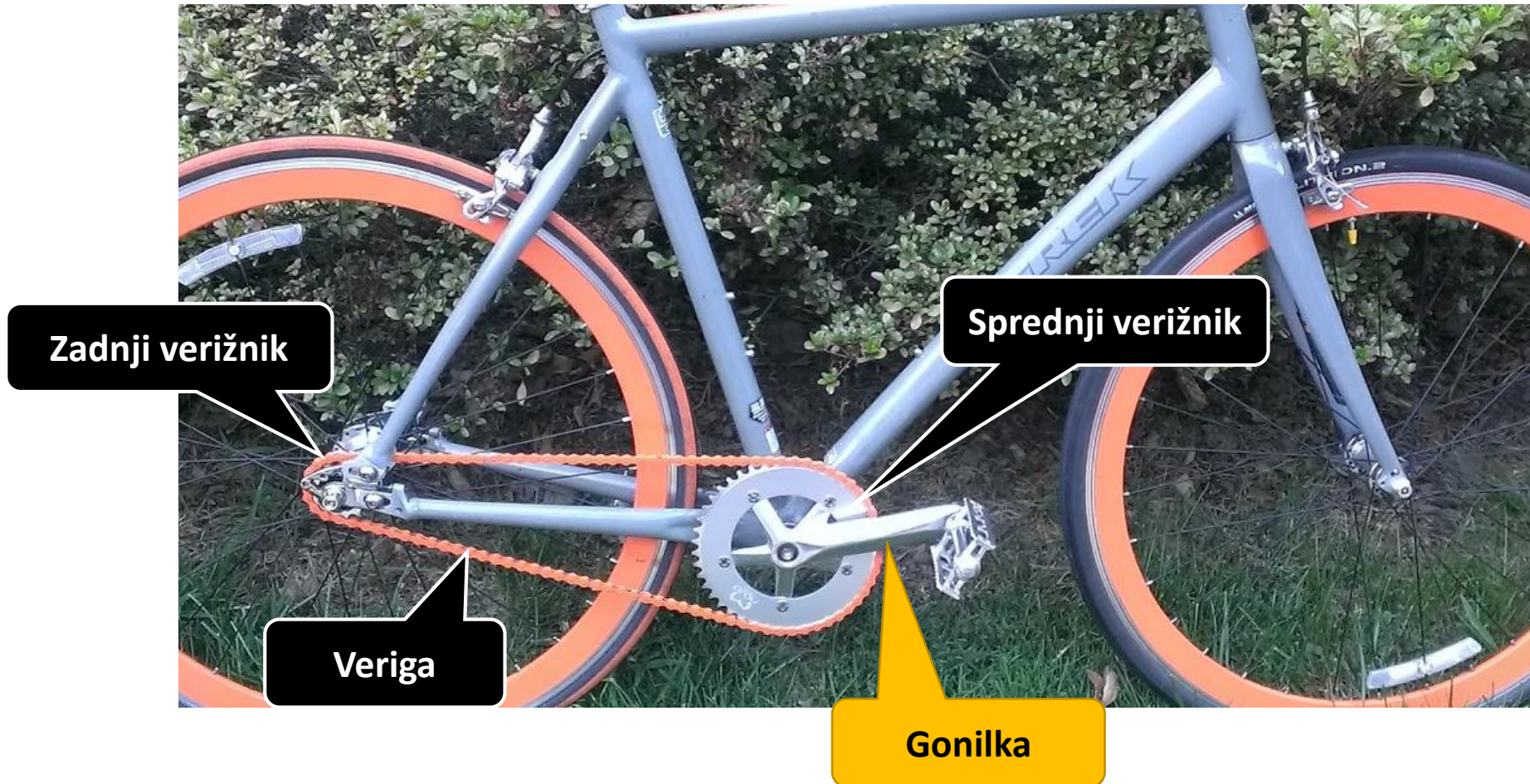
3.1 Verižna gonila - *lastnosti*

- Natančen prenos
- Prenašamo lahko velike moči
- Oba verižnika se vrtita v ***isto smer***.

Kako pa je s smerjo vrtenja pri zobniškem gonilu?

3.2 Verižna gonila - *primer*

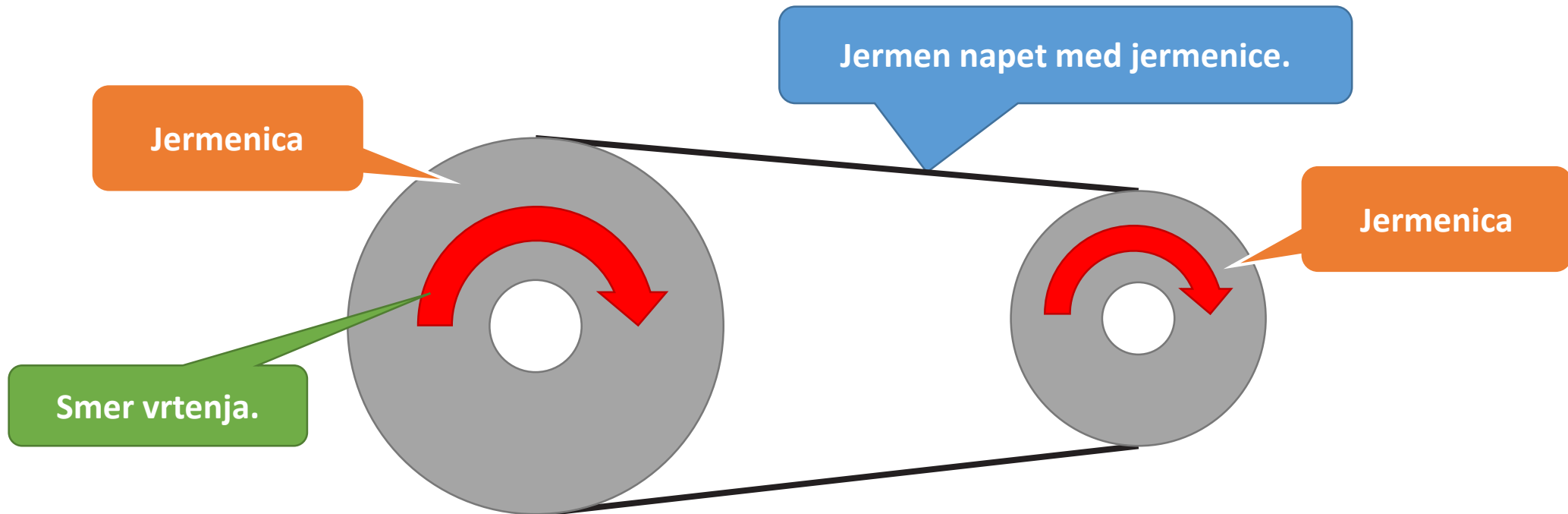

Več primerov

4. Jermenska gonila

Jermenska gonila so pravzaprav podobna verižnim le da namesto verige uporabljamo **jermen**, namesto verižnikov pa kolesa, ki jih imenujemo **jermenice**.

4.1 Jermenska gonila – vaja

Za vajo potrebujemo naslednje pripomočke:

Kuhinjsko
gumico.

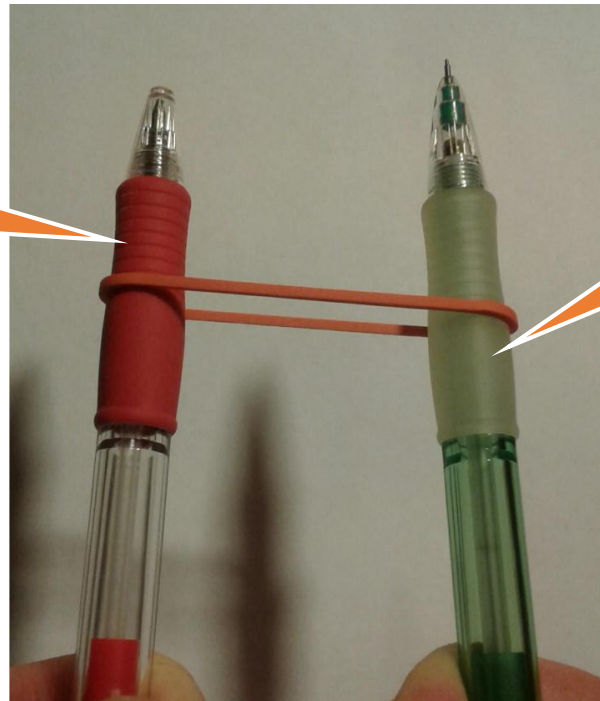

Dve pisali z gumiranim
držalom.

4.1 Jermenska gonila – vaja 1

1. *Napnite gumico med pisali, kot je prikazano na sliki.*
2. *Zavrtite levo pisalo v poljubni smeri (pazite, da je gumica napeta)*
3. *Rahlo popustite prijem na desnem pisalu.*
4. *Kam se zavrti desno pisalo?*

Zavrtite pisalo v poljubno smer.

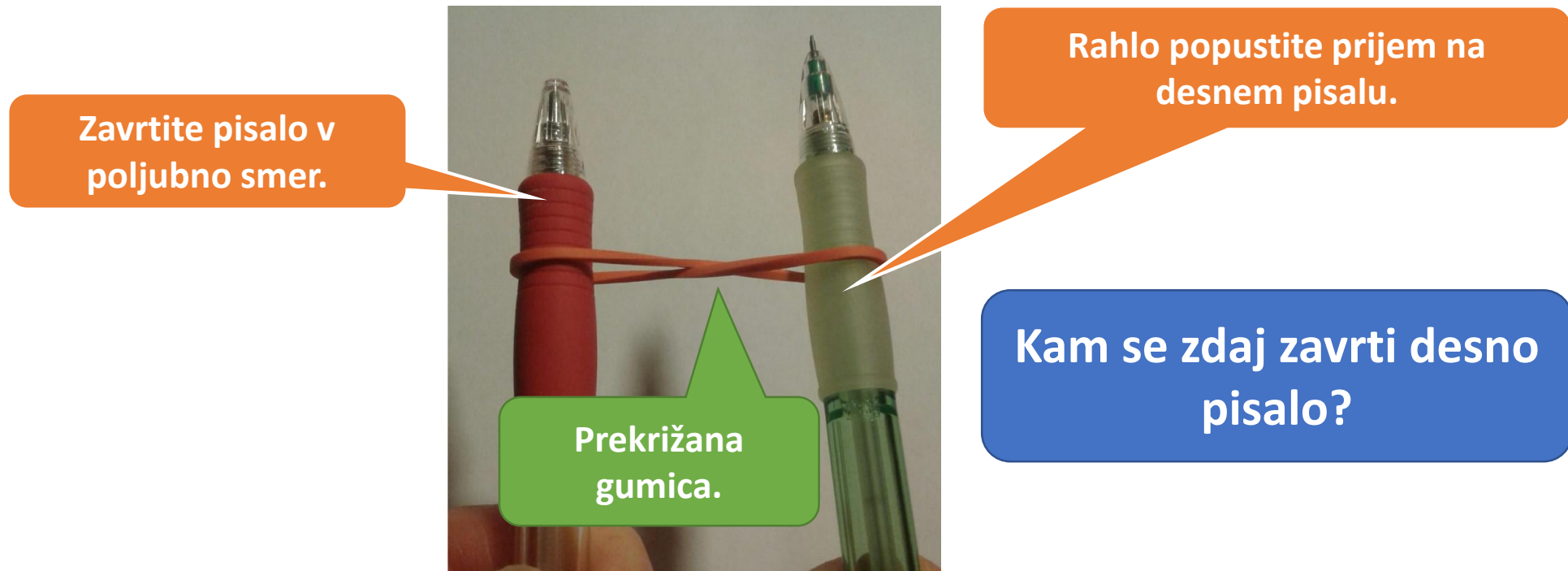

Rahlo popustite prijem na desnem pisalu.

Kam se zavrti desno pisalo?

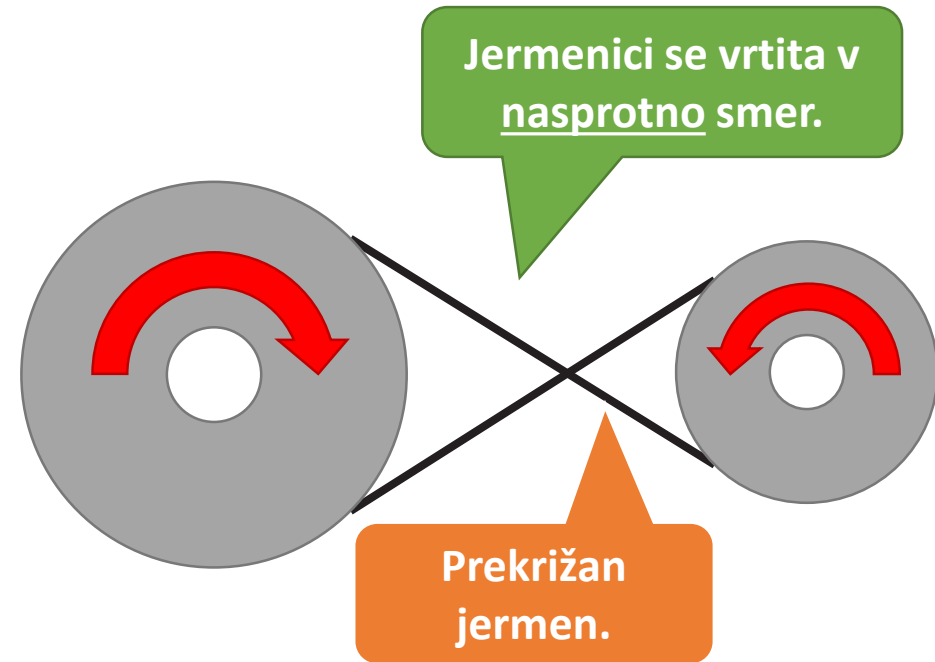
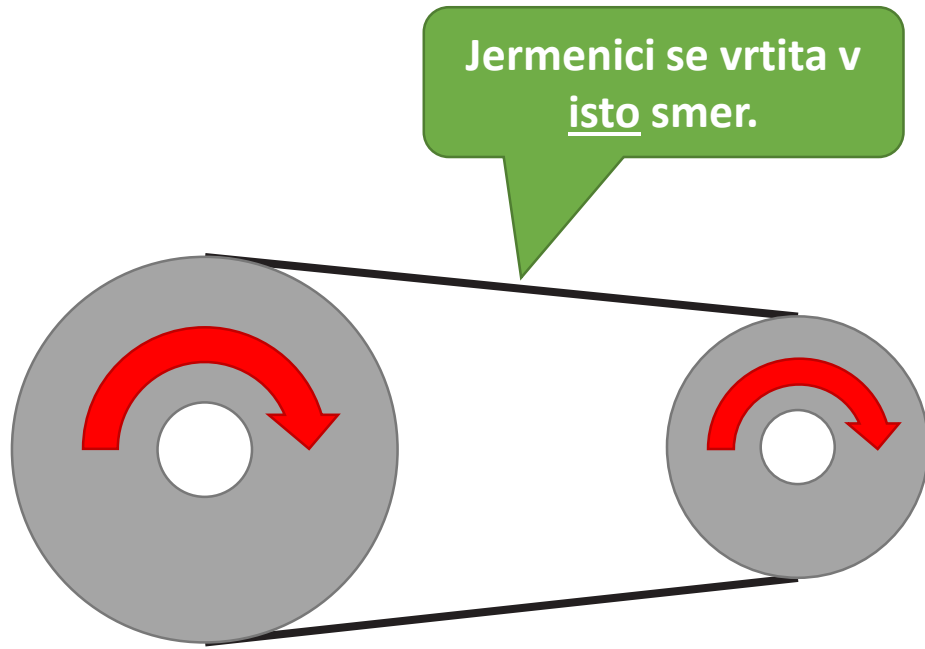
4.1 Jermenska gonila – vaja 2

1. *Napnite gumico med pisali, kot je prikazano na sliki (**GUMICA JE PREKRIŽANA**).*
2. *Zavrtite levo pisalo v poljubni smeri (pazite, da je gumica napeta)*
3. *Rahlo popustite prijem na desnem pisalu.*
4. *Kam se v tem primeru zavrti desno pisalo?*

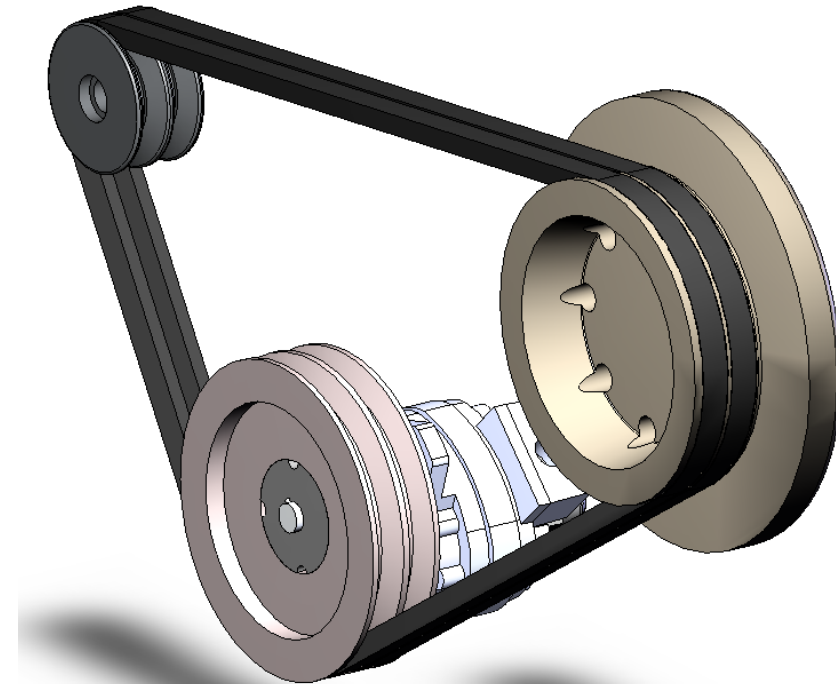
4.2 Jermenska gonila – *smer vrtenja*

Pri ***jermenskih gonilih*** lahko spremenimo smer vrtenja ***jermenic***.

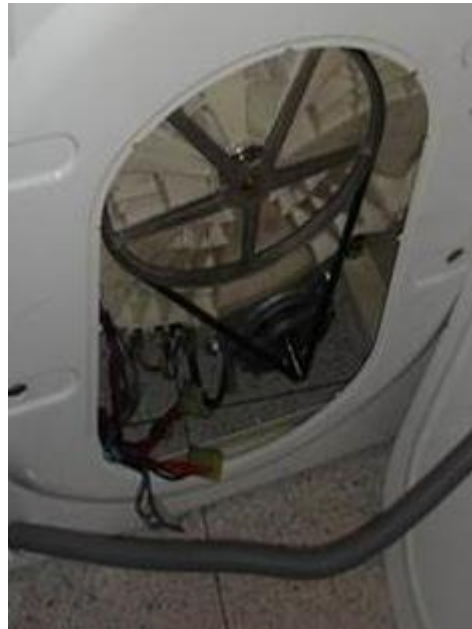
4.3 Jermenska gonila – *lastnosti*

- Tišji tek kot pri verižnih gonilih
- Manj natančna kot jermenska gonila
- Jermen mora biti zelo napet, da na jermenici ne drsi.

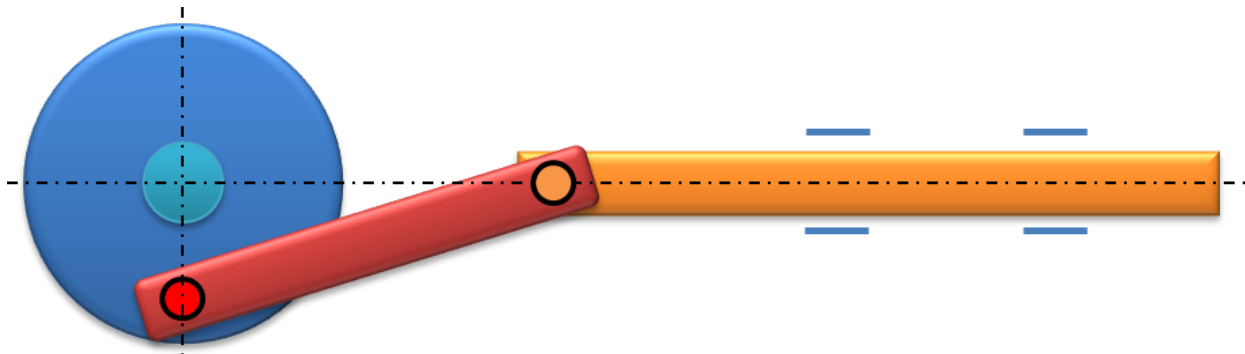
4.4 Jermenska gonila – *uporaba*

Avtomobili, namizni vrtalni stroj, krožna ali tračna žaga, stružnica, kasetofon, videorekorder,...

4. Ročična gonila

Ročična gonila spreminjajo krožno gibanje v linearno ali obratno.

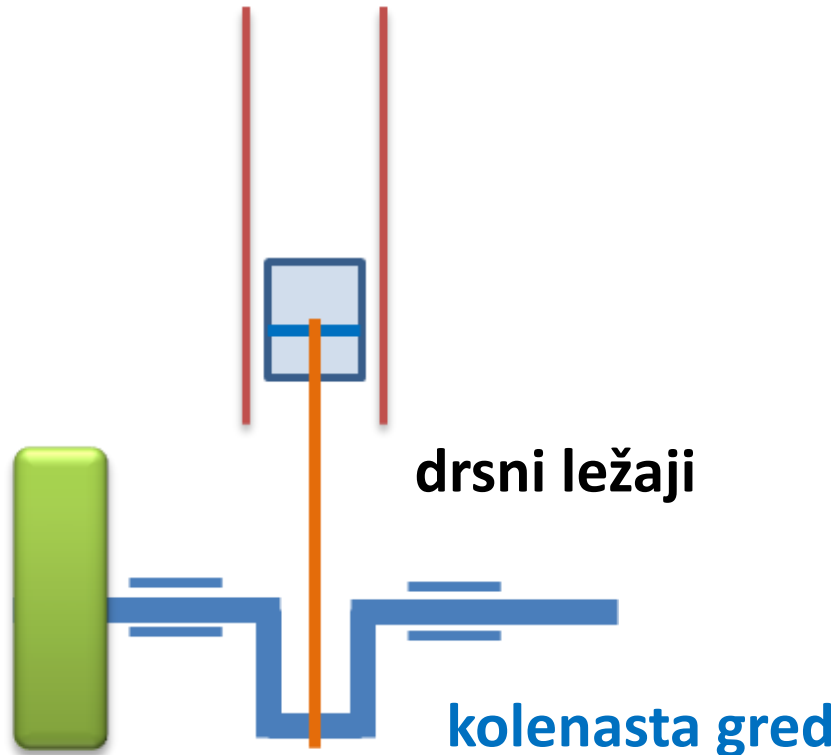
Video s prikazom delovanja ročičnega mehanizma (*angleški jezik*):

<https://www.youtube.com/watch?v=ZO8QEG4x0wY>

*Kliknite na povezavo ali jo
skopirajte v spletni brskalnik.*

4.1 Ročična gonila - *izvedbe*

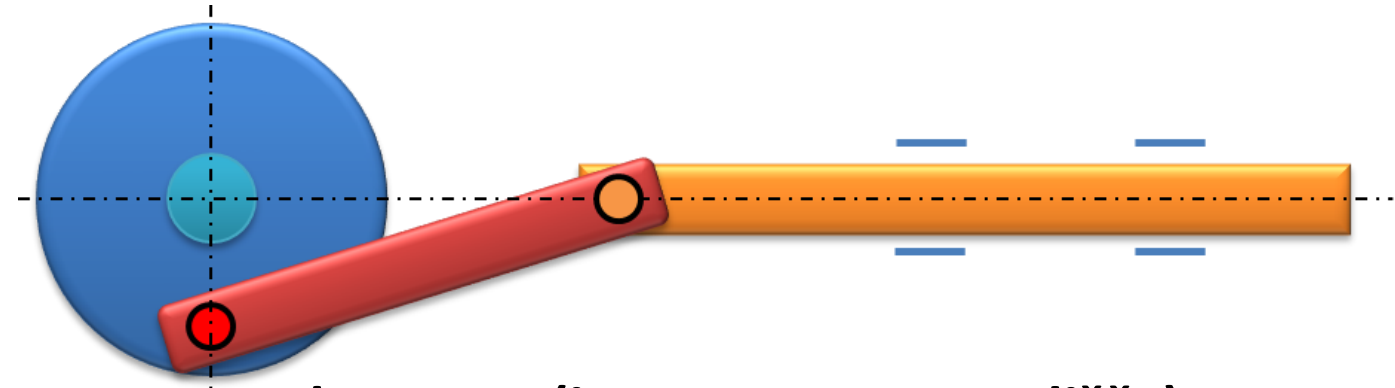
S KOLENASTO GREDJO

Z EKSCENTROM

središče ali center

ekscenter (izven centra – središča)

4.2 Ročična gonila - *uporaba*

Prenos gibanja na kolesa pri parni lokomotivi.

Črpalka za nafto.

Verižna gonila

Nam najbolj poznan primer ***verižnega gonila*** je gonilo na kolesu.

Lastnosti verižnih gonil:

- Natančen prenos
- Prenašamo lahko velike moči
- Oba verižnika se vrtita v ***isto smer***

Jermenska gonila

Jermenska gonila so podobna verižnim le da namesto verige uporabljamo *jermen*, namesto verižnikov pa kolesa, ki jih imenujemo *jermenice*.

Lastnosti jermenskih gonil:

- Tišji tek kot pri verižnih gonilih
- Manj natančna kot jermenska gonila
- Jermen mora biti zelo napet, da na jermenici ne drsi
- Jermenici se lahko vrtita v nasprotni smeri

Ročična gonila

Podnaslov

Ročična gonila spreminjajo *krožno gibanje* v *linearno* ali obratno.

Uporaba: avtomobilski motor, parna lokomotiva, črpalke za nafto ...

Viri slik

Tega ne zapisujete

- <https://cdn5.vectorstock.com/i/1000x1000/96/64/chain-drive-vector-1869664.jpg>
- <http://4.bp.blogspot.com/-5xbR8iuUOC8/UfMS0bxm08I/AAAAAAAAHBU/QLDp-gvw3dk/s1600/Trek-district-chain-conversion.jpg>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/05/Naklo-steam_locomotive_JZ_53-019.jpg
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/35/Oil_Pump_%288037088873%29.jpg